

František Husák a Jiří Kodet jako Cyrano a Kristián v inscenaci Rostandova Cyrana z Bergeracu v ostravském Divadle Petra Bezruče.

(Foto: Fr. Krasl)

V Divadle
Petra Bezruče

Cyrano bez patosu

Když se Husákův Cyrano na scéně ostravského Divadla Petra Bezruče na konci pátého dějství těžce zvedne z křesla, aby pronesl svůj poslední monolog, když v agónii s mlčeně bledou tváří naposledy napadá slovem i zbraní své horečnaté vidiny hlouposti, lži, kompromisů, předsudků a podlosti,

a když posléze se jeho tragikomická postava, podepřena mečem, prohne do oblouku smrti — je v hledišti hrobové ticho, jaké je s to si vynutit jen výsostně dramatický čin v rovnocenném hereckém tvaru.

V tu chvíli si říkáš: Kdyby se po celý večer hrálo jen pro tuto jedinou, vrcholnou scénu, jenom pro ten jediný, ryzí zážitek, stálo by za to hrát. Ale Rostandova slavná hra o panu Bergeracovi, filosofu a básníkovi, nepřekonatelném šermíři, hráči a hudebníkovi, i o nešťastném člověku, jenž byl „tuze špatný milovník“ a „marných tužeb společník“, ta hra doslova plývá komediálností i tragikou a bezpečně si podmaňuje diváka od počátku do konce.

Tady by vlastně mohly končit dohady o tom, co pro nás Cyrano znamená, i pochybnosti, zda má smysl ho ještě uvádět. Co lze žádat od klasika víc, než aby vzrušoval, připomínal cenu „věčných“ hodnot, rozněcoval ušlechtilé city? A Cyrano je nadto povznášející příklad síly lidského ducha, jakých je v dramatické literatuře málo, síly ovládající dokonale nejen rozum a slovo, ale schopné i největších ctností, božského sebeobětování, nevyslovitelné a nevyslovené lásky. A zároveň je to chlapík, který nikoho nezarmoutí, nikdy neztrácí svou grácií a vtip. Mějte mu potom za zlé, že poněkud idealizuje historickou skutečnost, že občas uhadí i na sentimentální strunu, nebo že jeho verš semtam zaskřípe vyčpělým, romantickým patosem.

Ostatně si myslím, že bezručovci se úspěšně pokusili o maximální možné „odpatetizování“ Rostandova reka a o jeho přiblížení svému mladému publiku. Dramaturgické škrty, Němcovo střizlivé režijní pojetí a vedení herců, Schindlerova mírně ironizující výprava, Husákova titulní role, hraná s obdivuhodnou výrazovou paletou, i vysloveně netradiční, skoro uličnická Roxana Niny Divíškové — to všechno učinilo z heroického, legendárního Cyrana dnešním, spíše civilním předstávám o dramatickém hrdinovi.

Úroveň inscenace, bohužel, snižují některé nevyrovnané herecké výkony a do značné míry i nedbalá dikce. Verše potřebují pravý opak a nelze proto pominout, když jinak talentovaný mladý herec drmolí tak, že mu už v páté řadě není rozumět (Ragueneau aj.).

JIRÍ NAVRÁTIL

6255

25 (D) 6 - 21 28 10075 2815 12

ROSTANDOVA Cyrana z Bergeracu uvedlo Divadlo Petra Bezruče. Hraje ho pro své mladé diváky, hraje ho s nápadem, s úspěchem, se škrty velmi pronikavými, které místy bolí, ale zřejmě s přesvědčením, že tato „plechová rytířna“ — jak býval, bohužel, Cyrano označován přeintelektualizovanými dekadenty — není vůbec prázdným gestem ani mrtvým patosem, ale živou, velmi současnou hrou o člověku, který má charakter. A charakter bývá „přepych“, bez něhož sice jakž-takž může žít lidská společnost, ale bez něhož nemůže existovat umění. Proto by i dospělí měli navštívit Cyrana u bezručovců. Mezi řadami mladých lidí tu bývá dospělých pořádku (dva až tři) i na Cyranova. A možná, že by mnozí potřebovali ten „přetvářející“ vliv umění víc než ti mladí, které tak rádi kritizují.

● Rostandův Cyrano z Bergeracu

Jako velkou postavu člověka málem dnešního pojal svého Cyrana i F. Husák, který roste v pozoruhodného interpreta velkých charakterních rolí. Vrchlického překlad, o němž kdysi sám Rostand prý prohlásil, že je lepší než francouzský originál, zní ovšem v ústech mladých herců trochu těžkopádně — a nikoli svou vinou! Vůbec recitace není právě silným článkem souboru. Výjimku tvořila jen N. Divišková jako Roxana. Docenění zaslouží výkon J. Kodeta v úloze Kristiána. Svižný a půvabný herec tu podal velmi zajímavou studii kavalírského, šarmantního, nikoli neinteligentního, ale přece jen tupého vojáctví tak přesně a přitom s takovou dávkou sympatie, že se s obdobnými výkony u interpretů Kristiána zřídka kdy setkáváme.

Pododaci Rev. Brno

19.3.1965

lb

živatel	enb	živatel	enb	živatel	enb	živatel	enb
---------	-----	---------	-----	---------	-----	---------	-----